הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רעג רעד

וְאִם הוּא נָהֳנֶה בֶּחָצֵר יוֹתֵר מִפְּנֵי הָאֲוִיר אוֹ מִפְּנֵי הַזְּבוּבִים, (לא) מְקַדֵּשׁ בֶּחָצֵר וְאוֹכֵל שָׁם אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה הַיַּיִן, שֶׁהַיַּיִן לְעָנָג נִצְטַוּוּ (י) וְלֹא לְצַעַר, (לב) * וְהָכִי מִסְתַּבְּרָא:

רעד דיני בציעת הפת בשבת. ובו ד' סעיפים:

א [א]**בּוֹצֵעַ עַל** (א) **שְׁתֵּי** (ב) [א] **כִּכָּרוֹת** (ב) (שְׁלֵמוֹת), **שֶׁאוֹחֵז שְׁתֵּיהֶן** (ג) **בְּיָדוֹ** (ד) **וּבוֹצֵעַ** (ג) (ה) [ב]**הַתַּחְתּוֹנָה.** הַגָּהּ: וְדַוְקָא בְּלֵילֵי שַׁבָּת (דברי עצמו), אֲבָל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת אוֹ בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב בּוֹצֵעַ עַל הָעֶלְיוֹנָה (כל בו (סי' כד) והגהות מיימוני פרק ח' מהלכות חמץ ומצה (סדר הגדה סוף ז)), וְהַטַּעַם הוּא עַל דֶּרֶךְ הַקַּבָּלָה: **ב** [ג]**מְצֻוֶּה לִבְצֹעַ בְּשַׁבָּת** (ו) **פְּרוֹסָה גְּדוֹלָה שֶׁתַּסְפִּיק לוֹ לְכָל הַסְּעוּדָה** (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קסז סי"ט): **ג** [ד]**אֵין הַמְסַבְּין רַשָּׁאִים** (ז) **לִטְעֹם עַד**

א שַׁבָּת ק"ז (ע"ב) קָרֵב פָּהֲנָא כְּפָרוּשׁ רַשִׁ"י (ד"ה נקיט תרתי) וְרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ד' מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (הלכה ג-ד). **ב** כָּל בּוֹ (סי' כד) בְּשֵׁם יֵשׁ נוֹתָנִים וְהַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הכל בו) בְּשֵׁם גְּדוֹלִים וְשֵׁכֶן נָכוֹן. **ג** שָׁם (קיז:) וּכְרַבִּי זֵירָא לְפִי פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י (ד"ה בצע לכוליה שירותיה) וּבִבְרָכוֹת ל"ט (ע"ב). **ד** בִּבְרָכוֹת מ"ז (ע"א).

בֵּאוּר הַלָּכָה

כֵּן, וּכְבָר בֵּאַרְתִּי זֶה שָׁם בְּבֵאוּר הַלָּכָה (סי' ס ד"ה וכן הלכה):

ז * וְהָכִי מִסְתַּבְּרָא. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ואין הקידוש). וְלִפְנֵי הַנִּרְאֶה דְּהַכְרָעָתוֹ בְּהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ קָאֵי רַק אַפֵּיפָא שֶׁהוּא נָהֳנֶה בֶּחָצֵר יוֹתֵר, דְּאִי לָאו הָכִי הַרְבֵּה גְּדוֹלִים רְאשׁוֹנִים סְבִירָא לְהוּ דְּעִקַּר הַסְּעוּדָה תְּלוּיָה בַּבַּיִת וּמִמֵּילָא צָרִיךְ לִהְיוֹת הַקִּדּוּשׁ שָׁם דְּאֵין קִדּוּשׁ אֶלָּא בְּמָקוֹם סְעוּדָה:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **כִּכָּרוֹת.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת חֶכֶם צְבִי סִימָן ס"ב וְסִימָן ס"ג וְדַעְתּוֹ בְּלֶחֶם חִטִּים תְּלוּיִם בְּפָלוּגְתָּא הָרֹא"שׁ (עירובין פ"ו סי' יב) וְהָרַי"ף וַ"ל (שם פא. תוד"ה כדי), דְּלְהָרֹא"שׁ אִם הַחִטִּים אֵינוֹ יוֹתֵר מֵחֶלֶק אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה לֹא מִקְרֵי חִטִּים, וּלְהָרַי"ף אֲפִלּוּ בְּחִטִּים מִמַּעַט נַמִּי לֹא מִקְרֵי שְׁלֵם. וְאִם עֲדַיִן לֹא נָחְתַּךְ מִמֶּנּוּ רַק לְפִי שֶׁנִּשְׁרְפָה וְנָחְרַךְ הוּא עוֹמֵד לְחָתְכָּהּ, הֶאֱרִיךְ בָּזֶה בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם (סי' א) דְּלֹא אָמְרִינַן כְּחָתְכָּהּ דָּמֵי אֲפִלּוּ יוֹתֵר מֵאֲצָבַע וְיוֹצְאִין בּוֹ, וְעַיֵּן בְּחֶלְקַת מְחוֹקֵק וּבַיִת שְׁמוּאֵל בְּאֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן (קכ"ג) [קכ"ד] (חלקת מחוקק סק"א, בית שמואל סק"ב). וְהֶחֱכָם צְבִי נִרְאֶה שֶׁמַּסְכִּים לְדִבְרֵי זְקֵנוֹ הַשַּׁעַר אֶפְרַיִם. וּבְשׁוּ"ת מִקּוֹם שְׁמוּאֵל סִימָן מ"ה כָּתַב גַּם כֵּן בְּעִנְיָן זֶה וְלֹא נִיחָא לֵהּ לְמֵימַר דְּהָעוֹמֵד לַחְתֹּךְ לְאוֹ כְּחָתוּךְ, אֶלָּא כֵּיוָן דְּאִיכָּא אִינְשֵׁי דְּאָכְלֵי אַף שֶׁנִּשְׁרַף וְנִחְרַךְ לְאוֹ עוֹמֵד לַחְתֹּךְ קָרֵינַן בֵּהּ (וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דְּרְאוּבֵן הוּא לָאֲכִילָה לַעֲשׂוֹת מוֹרֶ"ס כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא"שׁ (פסחים) בְּפֶרֶק כָּל שָׁעָה (סי' א) כו' עַיֵּן שָׁם, וְזֶה לֹא נִהְיָה דְּמֻכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּלְאוֹ אוֹרְחֵהּ לְמֵיכַל פַּת חֲרוּכָה כָּל צָרְכּוֹ שַׁפִּיר קָרֵינַן עוֹמֵד לַחְתֹּךְ מִן הָעוּגָה הַזֹּאת הָרְאוּי לַאֲכִילָה). וְכָתַב בְּשׁוּ"ת שִׁבְּסוּף סֵפֶר מִנְחַת יַעֲקֹב סִימָן י"ב בְּאִשָּׁה שֶׁעָשְׂתָה לְחָמִים לְכְבוֹד שַׁבָּת וְשָׁכְחָה מִלְּשׁוֹל חַלָּה קֹדֶם אֲפִיָּה וְנִטְלָה אַחַר כָּךְ אִם מֻתָּר לִשְׁרֹף זוֹ לְלֶחֶם מִשְׁנָה, וְכֵן אִם מֻחֶמֶת אִסּוּר הַצְּרִיכִי קְלִפָּה אוֹ נְטִילָה מֻחְלֶּת שַׁבָּת, כֵּיוָן דְּאֵין מַקְרִישִׁין רַק חֲתִיכָה קְטַנָּה וּמִצַּד הַהֶכְרֵחַ בְּזוּיָה עָלָיו עוֹשָׂה אוֹתָהּ פְּרוּסָה, וְהֶבִיא רְאָיָה מֵעֲרֵבִין דַּף פ"א (ע"א), עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֵׁשׁ שֶׁפְּקָפְקוּ עָלָיו בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת הַר הַכַּרְמֶל סִימָן ב' הַסְּכִים לִדְבָרֵי הַחוֹלְקִים. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (סי' רפ) לְעִנְיַן לְבְצֹעַ עַל פְּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין, כְּשֶׁקּוֹבֵעַ עָלָיו יוֹצֵא, אֲבָל אֵין לְהַנִּיחַ לֶחֶם מִשְׁנָה, וּבָזֶה מֻיָּרִי הַשַּׁ"ז (סי' קסח סק"ז) עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ב) שֶׁהַנּוֹהֲגִים עַל פִּי הָאֲרִ"י מְסַדְּרִין עַל הַשֻּׁלְחָן שְׁנַיִם עָשָׂר כִּכָּרוֹת קְטַנּוֹת לְכָל סְעוּדָה, שִׁשָּׁה עַל גַּבֵּי שִׁשָּׁה כְּמִין שְׁנֵי סְגוֹלִין, וּלְוֻקְחִין שְׁנֵי הָאֶמְצָעִים וּבוֹצְעִין מֵאֶחָד. וּבְאַלִּיָּה רַבָּה (סק"א) כָּתַב בְּשֵׁם הַשֶּׁלָּ"ה (פרק נר מצוה ד"ה ולאכול) [בַּלְּיָלָה שְׁנֵים עָשָׂר] בְּשֶׁחֲרִית שְׁמוֹנָה וְכוּ' וְלַיְתָא, וְאַף מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ הַכַּוָּנוֹת אִם רוֹצֶה לְיַשֵּׁר מַעֲשָׂיו בְּאֹפֶן שֶׁנּוֹהֲגִים מָאֳרֵי דְּרָזִין וְלִבּוֹ לַשָּׁמַיִם שֶׁיְּהֵא חָשׁוּב לְפָנַי ה' כְּאִלּוּ כֵּן, הוּא מִלְּתָא מְעַלְיָתָא הִיא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְעֵיל (בדברי יוסף) סִימָן כ"ה (ס"ק יא) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּאֹפֶן הָרַמַ"ז (סי' לה) שֶׁאַף בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּשַׁבָּת יֵשׁ לְסַדֵּר הַשְּׁנַיִם עָשָׂר לְחָמִים שֶׁגַּם לֶחֶם הַפָּנִים יִהְיֶה מְסֻדָּרִין בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּשַׁבָּת. וְכָתַב שֶׁאֵין לְבַטֵּל הַסֵּדֶר בְּכָל יוֹם טוֹב שֶׁעוֹשִׂין שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, לְאַפּוּקֵי שַׁבָּת וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוֹ עֶרֶב פֶּסַח שֶׁחָל בְּשַׁבָּת כו' עַיֵּן שָׁם. וְלֹא יָדַעְתִּי מְקוֹם דְּמַשְׁמַע מִדְּבָרָיו שֶׁאֵין מְזַמְּנִין שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְגַם לֹא יָדַעְתִּי לְתוֹלוֹת סִדּוּר שְׁנַיִם עָשָׂר לְחָמִים בְּשָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת וְצָרִיךְ עִיּוּן:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֶלָּא אִם כֵּן נִתְכַּוֵּן הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר לְהוֹצִיאוֹ: **ז** [לא] **מְקַדֵּשׁ בֶּחָצֵר וְאוֹכֵל שָׁם.** אֲבָל לֹא יְקַדֵּשׁ בַּבַּיִת וְיֹאכַל בֶּחָצֵר וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף א': (לב) **וְהָכִי מִסְתַּבְּרָא.** וְהֵיכָא דְּמִצְטַעֵר הַרְבֵּה דְּאִי לָאו הָכִי צָרִיךְ לֶאֱכֹל דַּוְקָא בְּמָקוֹם נַר. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק טו) שֶׁמְּצַדֵּד א]דְּיוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּקַדֵּשׁ בַּבַּיִת וְיֹאכַל מְעַט וְאַחַר כָּךְ יִגְמֹר סְעוּדָתוֹ

בֵּאוּר הַיטֵב

נִתְכַּוֵּן לְהוֹצִיאוֹ. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש וכגון שנתכוין), מֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק יד): **ז** (י) **וְלֹא לְצַעַר.** הַיְינוּ בְּמִצְטַעֵר הַרְבֵּה הָא לְאוֹ הָכִי צָרִיךְ לֶאֱכֹל בְּמָקוֹם נַר. מֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק טו) בְּשֵׁם רַשַׁ"ל (הגהותיו לטור ד"ה יכול לקדש):

א (ב) **כִּכָּרוֹת.** וְגַם נָשִׁים חַיָּבוֹת לִבְצֹעַ עַל שְׁנֵי כִּכָּרוֹת. מָרְדְּכִי (פסו"ד סי' שצז) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם, אֲבוּדְרָהֶם (הל' שלש סעודות). אִם יוֹצְאִין בְּעוּגָה שֶׁנִּשְׁרְפָה קְצָת לְעִנְיַן לֶחֶם מִשְׁנָה, עַיֵּן שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן א', וּבְתִשׁוּבַת חֶכֶם צְבִי סִימָן ס"ב: (ג) **הַתַּחְתּוֹנָה.** בַּ"ח (ס"א) כָּתַב לִבְצֹעַ עַל הָעֶלְיוֹנָה דְּאֵין מַעֲבִירִין עַל הַמִּצְוֹת. וְטַ"ז (סק"א) כָּתַב וַאֲנִי נָהַגְתִּי כְּשֶׁמַּכְרִכִין עַל הַתַּחְתּוֹנָה מְנִיחַ אֲנִי אוֹתָהּ קָרוֹב אֲלֵי יוֹתֵר מֵהָעֶלְיוֹנָה נִמְצָא שֶׁפּוֹגֵעַ אֲנִי תְּחִלָּה בַּתַּחְתּוֹנָה וְאֵין כָּאן מַעֲבִיר עַל הַמִּצְוָה. וּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק"א) כָּתַב וְלִי נִרְאֶה לְהַכְרִיעַ דִּבְתְחִלָּה יַנִּיחֶנָּה לְמַעְלָה בְּשָׁעַת אֲמִירַת וַיְכֻלּוּ, וּבְשָׁעַת הַמּוֹצִיא יִקַּח הָעֶלְיוֹנָה בְּיָדוֹ וַיַּנִּיחֶנָּה לְמַטָּה וְיִבְצַע עָלֶיהָ. הַמְרַדְּקִים נוֹהֲגִים לְרַשֵּׁם בְּסָפֵק קֹדֶם בְּרָכָה. בַּ"ח (סי' קסז ס"ב) מֶגֶן אַבְרָהָם (שם). וְעַיֵּן בְּסֵפֶר הַכַּוָּנוֹת מַעְגַּן הַכִּכָּרוֹת שֶׁל שַׁבָּת שְׁנַיִם עָשָׂר בְּכָל סְעוּדָה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (לא) מֶגֶן אַבְרָהָם (סק"ז טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **א** (ב) רַמְבַּ"ם (פ"ל ה"ט) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (ג) אַחֲרוֹנִים: (ד) חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ז ס"ב): (ה) מֶגֶן אַבְרָהָם (סק"א): (ו) מֶגֶן אַבְרָהָם (שם):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב שהמצטער הרבה בבית מפני השרב או מפני הזבובים יכול לקדש ולאכול בחצר [ולא כתב שיעשה הקידוש בבית].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁיִּטְעֹם הַבּוֹצֵעַ, ה[ה]וְאִם יֵשׁ לִפְנֵי כָּל אֶחָד (ח) לֶחֶם מִשְׁנֶה יְכוֹלִים לִטְעֹם אַף עַל פִּי שֶׁעַדַיִן לֹא טָעַם הוּא:

ד (ט) א[א]סְעוּדָה זוֹ וְשָׁל (ג) [ג] שַׁחֲרִית אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָם בְּלֹא פַּת:

ערה דְּבָרִים הָאֲסוּרִים לַעֲשׂוֹת לְאוֹר הַנֵּר בְּשַׁבָּת. וּבוֹ י״ב סְעִיפִים:

א אֵין פּוֹלִין (פְּרוּשׁ, לְבַעֵר אֶת הַכִּנִּים מֵהַבְּגָדִים, תַּרְגּוּם 'בַּעֲרָתִי הַקֹּדֶשׁ' (דכריס כו יג) פַּלֵּתִי), (ט) (א) * וְאֵין קוֹרִין בְּסֵפֶר * לְאוֹר הַנֵּר, ב[ב]וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ מוֹצִיא בְּפִיו, שָׁמָּא יָטֶה. * ג[ג]וַאֲפִלּוּ הוּא גָּבוֹהַּ עָשָׂר קוֹמוֹת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִגַּע אֵלָיו, שֶׁלֹּא חִלְּקוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר. ד[ד]וּמֻתָּעַם זֶה יֵשׁ לָאֲסֹר אֲפִלּוּ הוּא (ג) [ב] (ב) בַּעֲשָׁשִׁית אוֹ קָנְבּוּעַ

ה רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות לד: ד״ה אין המסובין) וְהָרֹא״ש שָׁם (פ״ז סי׳ טו) וּבְרֵישׁ פֶּרֶק עֲרָבֵי פְּסָחִים (סי׳ טז) וְהַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ק״ו ד״ה הוה נחלן). ו הַתּוֹסָפוֹת (שם קא. ד״ה טעימו) וְהָרֹא״ש שָׁם (סי׳ ה) מַהַר״אֲבוּדְרַהַם ק״א (ע״א).

א שַׁבָּת י״א (ע״א). ב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה והרב יכול) מֵהָא דְּהַנְּהוּת אֲשֵׁרִי (פ״א סי׳ לא). ג שָׁם י״ב (ע״ב). ד טור בְּשֵׁם רַבִּי פְּרַץ וְסַמ״ק (מצוה רפב).

בַּאֵר הַיטֵב

ד (ג) שַׁחֲרִית. וְיָכוֹל לְקַיֵּם שֵׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, דְּהַיְינוּ אִם יֵשׁ קְצָת אֹנֶס יָכוֹל לִדְחוֹת הַסְּעֻדָּה שֶׁל לֵיל שַׁבָּת עַד לְמָחָר וּבְלֵבַד שֶׁיְּקַדֵּשׁ הַיּוֹם וְצָרִיךְ לִשְׁתּוֹת יַיִן אַחַר הַקִּדּוּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן רע״ג סָעִיף ה׳. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן סִימָן רצ״א סָעִיף א׳:

א (ט) וְאֵין קוֹרִין. וְהוּא הַדִּין שֶׁאֵין בּוֹדְקִין הַצִּיצִית. מַטַּה מֹשֶׁה (סי׳ תמג) רַשַׁ״ל:

(ג) בַּעֲשָׁשִׁית. וְאִם הִיא סְגוּרָה בְּמַפְתֵּחַ מֻתָּר וְכֵן עֹשֶׂה מֹהֲרַא״שׁ וּמַהֲרַ״ם וְתַלְמִידֵיהֶם לוֹ שֶׁיְּזַהֵר שֶׁלֹּא יִתְּנֵנוּ לוֹ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, יֵשׁ קְצָת מָקוֹם לְהָקֵל. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״א) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [ג] שַׁחֲרִית. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּגִנַּת וְרָדִים כְּלָל ג׳ סִימָן י״א שֶׁאֵין לִלְמֹד מִמַּעֲשֶׂה לוֹמַר דְּשַׁבָּת קוֹבַעַ, וּדְלָא כְּמַהֲרַ״י חַאגִיז (עץ החיים מעשרות פ״ד מ״ב). וְעַיֵּן בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סי׳ רצא סק״ב) וּמַחֲזִיק בְּרָכָה בְּסִימָן רמ״ב (אות ה), וְכֵן (אות א) בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (ח״א סי׳ כח), שֶׁלְּחָמִים הַגְּלוּשִׁים בְּמֵי בֵּיצִים יֵשׁ נוֹהֲגִים לִבְצֹעַ עֲלֵיהֶם בְּשַׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁקּוֹבְעִים עֲלֵיהֶם וּמְבָרְכִין בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, לֶחֶם הוּא וּמְבָרְכִין הַמּוֹצִיא. וְעַיֵּן סִימָן קס״ח (ס״ק לז) בְּדִין גְּלוּשׁ בְּמֵי בֵּיצִים דִּבְלֹאו הָכִי אֵינָא דְּעוֹת דְּמָרְנָן הַמּוֹצִיא. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רע״ג (ס״ה):

א [ב] בַּעֲשָׁשִׁית. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב (סק״ב). וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה בְּאֹם נָתַן הַמַּפְתֵּחַ לְאַחֵר, וְאָמַר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ח) לֶחֶם מִשְׁנֶה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְאָז אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹצִיאָם בִּבְרָכָתוֹ יְכוֹלִים לִטְעֹם קֹדֶם לוֹ, אֲבָל אִם אֵין לִפְנֵי כָּל אֶחָד לֶחֶם מִשְׁנֶה (ו) אַף עַל פִּי שֶׁכָּל אֶחָד כְּכָרוֹ שֶׁיֹּאכַל מִמֶּנּוּ הוּא לִפָּנָיו, כֻּלָּם צְרִיכִים לִסְמֹךְ עַל הַבּוֹצֵעַ שֶׁיֵּשׁ לִפָּנָיו לֶחֶם מִשְׁנֶה וְאֵינָם רַשָּׁאִים לִטְעֹם קֹדֶם לוֹ: ד (ט) סְעוּדָה זוֹ וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ לְדַעַת הַמְּקִלִּין לְקַמָּן בְּסִימָן רצ״א סָעִיף ה׳ לְעִנְיַן סְעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁאֵין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹתָהּ דַּוְקָא בְּפַת, (ו) בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי סְעוּדוֹת מוֹדוּ כֻּלֵּי עָלְמָא, דְּהֵם עִקַּר כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. (ח) [ב]אִם יֵשׁ לוֹ אֹנֶס שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְקַיֵּם סְעוּדַת עַרְבִית, יִדְחֶה הַסְּעוּדָה עַד לְמָחָר שֶׁיֹּאכַל שֵׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בַּיּוֹם, וּבְלֵבַד שֶׁיְּקַדֵּשׁ בַּלַּיְלָה וְיֹאכַל מִיָּד אַחַר הַקִּדּוּשׁ כַּדַּיִת מַחֲמַשֶׁת הַמִּינִים אוֹ שִׁשְּׁתָּה רְבִיעִית יַיִן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן רע״ג (ס״ה):

א (א) וְאֵין קוֹרִין וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין (ט) שֶׁאֵין בּוֹדְקִין הַצִּיצִית וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא דָּבָר הַצָּרִיךְ עִיּוּן, שָׁמָּא יַטֶּה הַנֵּר לְהָבִיא הַשֶּׁמֶן לְפִי הַפְּתִילָה כְּדֵי שֶׁיִּדְלַק יָפֶה: (ב) בַּעֲשָׁשִׁית. וְאִם הִיא סְגוּרָה בְּמַפְתֵּחַ (ג) יֵשׁ לְאִסְתַּפּוּקֵי מִנַּיהּ וְלֹא אָתֵי לְהַטּוֹת. וַאֲפִלּוּ אִם נַנִּיחַ וְנֹאמַר דְּנָרוֹת שֶׁלָּנוּ כֵּיוָן שֶׁהֵם סְתוּמִים וְאֵין רֵיחַ נִכָּר שֶׁהֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם עַכְשָׁיו, מִכָּל מָקוֹם עֲדַיִן יוֹתֵר מִפֵּר שֶׁל נֵפְט וְחֶלֶב שֶׁבְּזִמָּנָם שֶׁהָיָה הַלַּאמְפּ״ס מִלְמַעְלָה פְּתוּחַ לְרִוָּחָה וְרֵיחוֹ נוֹדֵף לְמֵרָחוֹק, עַל כָּל פָּנִים הֲלֹא נֶפֶשׁ נְהוֹרִיהּ, וְטַעַם זֶה לְחוּד מוֹעִיל דְּלֹא יָבֹא לְהַטּוֹת מִדְּמֻשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה הלכן), וְגַם הֲלֹא הוּא דָּבָר מָאוּס מַעֲצְמוֹ וְלֹא אָתֵי לְאִסְתַּפּוּקֵי מִנַּיהּ. אֲבָל אַחַר כָּךְ רָאִיתִי שֶׁאֵין כְּדַאי לִסְמֹךְ עַל זֶה. חֲדָא דְּפֶסֶק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ב כִּדְעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״ה הט״ז), דַּאֲפִלּוּ בִּנְפָטְ אָסוּר בְּדָבָר שֶׁצָּרִיךְ עִיּוּן רַב. דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יָשָׁה, וּקְרִיאָה לִפְנֵי הַנֵּר הֲלֹא נֶחְשָׁב לְכֵלִי עַלְמָא לְדָבָר שֶׁצָּרִיךְ עִיּוּן הַרְבֵּה. וַאֲפִלּוּ לִדְעַת שְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים הַמְקִלִּין שָׁם בָּזֶה, הֲלֹא כָּתַב הָרַמְבַּ״ן (שם) שָׁם בְּהָדְיָא בְּחִדּוּשָׁיו דְּדַוְקָא לְעִנְיַן בְּדִיקַת הַכּוֹסוֹת הַקְּלוּי לִפְנֵי הַנֵּפָט, מִשּׁוּם נְקִיּוּת, וְלֹא לְעִנְיַן שְׁאָר דְּבָרִים. וּבָאֶמֶת דַּעַת הָרַאֲבַ״ן הִיא דַּעַת יְחִידָאָה בָּזֶה דְּלֹא מָצָאתִי לְשׁוּם פּוֹסֵק שֶׁיְּסַבֵּר דְּיֵהָיֶה מַתָּר לִקְרוֹת אֲפִלּוּ לְנֵר שֶׁל נֵפְט וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁל חֶלֶב. **וְשָׁמַעְתִּי עַל אֲנָשִׁי מַעֲשֶׂה שֶׁכּוֹתְבִין עַל חֲתִיכַת נְיָר בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת 'שַׁבָּת הַיּוֹם וְאָסוּר לְהַדְלִיק' וּמְדַבְּקִין מִבַּעוֹד יוֹם הַנְּיָר בְּמָקוֹם (הַשַּׁרְיִפִּי״ל) וְנִרְאֶה שֶׁעַל זֶה נִרְמְזוּ יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהַקֵּל.** חֲדָא דְּדַעַת (מַהֲרַ״שׁ״ל) [מַהֲרַ״שׁ] (הגהות מנהגים אות לד) דְּסְגוּרָה בְּמַפְתֵּחַ מֻתָּר וְהוּא הַדִּין בָּקֻשׁוּר בְּקֶשֶׁר מְשֻׁנֶּה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ב), וְאִם כֵּן בְּנִדּוֹן דִּידָן שֶׁקָּשׁוּר הַנְּיָר עַל הַנֵּר בְּמָקוֹם הַהֶכְרֵחִי, לֹא גָּרְעָ מִזֶּה. גַּם כֵּיוָן שֶׁבְּכָל שָׁעָה רוֹאֶה לְעֵינָיו אִסּוּר בְּהַדְלָקָה בְּשַׁבָּת, דְּמֵי קָצָת לְקָרְיַאת פָּרָק בַּמֶּה מַדְלִיקִין הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ז׳ דְּמָתָר, וְעוֹד דְּדְמֵי לְמִי שֶׁמְּבַקֵּשׁ מֵחֲבֵרוֹ שֶׁיְּזַכִּירֶנּוּ, דְּפֶסֶק בְּסָעִיף ג׳ דְּמָתָר, וְעַיֵּן בְּמֶה שֶׁנִּכְתַּב לְקַמָּן בְּסוֹף סָעִיף ג׳. **אֶמְנָם אַחַר כְּתְבִי כָּל זֶה מָצָאתִי בְּסֵפֶר מִסְגֶּרֶת הַשֻּׁלְחָן** (סי׳ פ סק״ד) **שֶׁהָאֲרִיךְ בְּעִנְיַן זֶה שֶׁל לְמוֹד לְפִי הַלַּאמְפִּי״ן, וְהֵבִיא שָׁם מִתְּחִלָּה דַּעַת הָאוֹסְרִין כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, אַךְ לְבַסּוֹף מֵסִיק בְּשֵׁם כַּמָּה גְּדוֹלִים שֶׁצִּדְּדוּ לְהַתִּיר** אֲפִלּוּ לְדַעַת הָרַמְבַּ״ן הַנַּ״ל, מִטַּעַם דְּלֹא חָשׁוּ שֶׁמָּא כִּי אִם בְּפְתִילָה וּבְנֵר בִּלְבַד, שֶׁזֶּה דַּרְכּוֹ בְּחֹל לְאַחַר שֶׁהַדְּלִיק קָצָת רֹאשׁ הַפְּתִילָה, שׁוּב אֵינוֹ דּוֹלֵק כָּל כָּךְ כְּמוֹ בִּתְחִלָּה, הִלְכָךְ צָרִיךְ לְהַטּוֹת הַשֶּׁמֶן אֶל הַפְּתִילָה אוֹ לִמְשֹׁךְ הַפְּתִילָה קְצָת לְמַטָּה, אֲבָל הַלַּאמְפִּי״ן שֶׁלָּנוּ דַּרְכָּן הֵם שֶׁדּוֹלְקִין מֵעֵת שֶׁמַּתְחִילִין לְהַדְלִיק אוֹתָם עַד הַדְּלָקָה בְּדָרָךְ אֶחָד, וְאֵין הָאוֹר מִתְמַעֵט כְּלָל, חוּץ בְּסוֹף כְּשֶׁנִּשְׁאָר מֵעַט נֵפְט בְּשׁוּלֵי הַכֶּלִי אָז מִתְמַעֵט אוֹרוֹ, וְאָז אֵינוֹ מוֹעִיל אִם יִסָּבֵב הַפְּתִילָה לְחוּץ, כִּי תֹּכֶף חוֹזֵר וּמִתְמַעֵט כְּבַתְּחִלָּה, וְיוֹתֵר מִתְמַעֵט לְפִי שֶׁעוֹשֶׂה פֶּחָם בְּרֹאשׁ הַפְּתִילָה. וְלָכֵן לָכֵן אֵין חֲשֵׁשׁ שֶׁמָּא יְסַבֵּב הַפְּתִילָה לְהַרְבּוֹת הָאוֹר, דְּמִסְתָּמָא תִּקֵּן בְּעֲרֵב שַׁבָּת שֶׁיְּדַלֵּק הָאוֹר כָּל דָּךְ כְּפִי הַצְּרָךְ שָׁלוֹ, וְאִם הָיָה רְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת הָאוֹר גָּדוֹל יוֹתֵר, אָז הָיָה עוֹשֶׂהוּ מִיָּד גָּדוֹל יוֹתֵר וְכוּ׳. **וְהִלְכָךְ הֵיכָא דְּנוֹתְנִים הַרְבֵּה נֵפְט בְּלַאמְפ״ם, וְעוֹשִׂין הָאוֹר רַק כְּדֶרֶךְ שֶׁדַּרְכּוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ בְּחֹל כְּשֶׁרוֹצֶה לִלְמֹד, שׁוּב אֵין חֲשֵׁשׁ שֶׁמָּא יִרְצֶה לְהַרְבּוֹת אוֹרוֹ, עַיֵּן שָׁם שֶׁהֵאֲרִיךְ בְּסִכְרָא זוֹ, וּמֵסִיק שָׁם דְּכֵן רָאוּי לִנְהֹג שֶׁיִּמְשֹׁךְ בְּעֶרֶב שַׁבָּת הַפְּתִילָה לְחוּץ שֶׁיִּהְיֶה אוֹרוֹ רַב כְּדַרְכּוֹ בְּחֹל, וְאָז אֵין חֲשֵׁשׁ שֶׁמָּא יִתְקְנֶנּוּ בְּשַׁבָּת עַד כָּאן דִּבְרֵי בִּקְצָרָה. וְהִנֵּה אַף שֶׁאֵין הַתֵּר זֶה בָּרוּר, מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהַקֵּל לְעִנְיַן תַּלְמוּד תּוֹרָה שֶׁלֹּא לְבַטֵּל. וּבִקְרֹב אִם הוּא לוֹמֵד בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אֵצֶל נֵר שֶׁל נֵפְט,** נוֹכֵל לְצָרֵף דַּעַת הָאוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ לב) שֶׁמַּתִּיר בְּצִבּוּר, וּסְבִירָא לֵהּ דְּכָל בְּצִבּוּר הָוֵה לֵהּ כְּתֵרֵי בְּחַד עִנְיָנָא, וְאַף דְּלֹא קָיְמָא לַן הָכִי, מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְצָרֵף דַּעְתּוֹ בְּצִרּוּף הַסְּבָרָה הַנַּ״ל לְהַתִּיר. **וְכָל זֶה כָּתַבְנוּ אִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּאֹפֶן אַחֵר, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה בְּבֵיתוֹ טוֹב וְנָכוֹן שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּאֹפֶן הָהֵתֵר לְכַלֵּי עַלְמָא, וּכְמוֹ שֶׁיַּעֲצָנוּ מִתְּחִלָּה בְּרֹאשׁ דְּבָרֵינוּ:**

*) פי׳, נוֹדֵף

ג (ו) לְבוּשׁ בְּסִימָן קס״ז (סט״ו): ד (ז) תּוֹסְפוֹת (פסחים קא. ד״ה טעימו): (ס) עַיֵּן בְּמֶגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), וְאַף שֶׁהוּא כָּתֵב קָצָת אֹנֶס לֹא הָעֲתִקְתִּי מִפְּנֵי דִּבְרֵי חֶמֶד מֹשֶׁה (סק״א) עַיֵּן שָׁם שֶׁמַּפְקִיד כֵּן לְדִינָא, וְכֵן לְהַפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב) דִּין זֶה שֶׁל הַמֶּגֵן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] כתב בשו״ע הרב (ס״ו) שדי במעט יותר מכביצה פת, וי״א שאף בכזית יוצא ידי חובתו [וכן במשנ״ב סימן רצ״א (סק״ב) הביא שתי דעות בזה]. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ח) כתב כן גם בקצת אונס (ועיין בשעה״צ סק״ח).

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ס) עַיֵּן בְּכ״ח (ס״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְאַלְיָה רַבָּה (סק״ב), וְכָתַב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל דַּעַל יְדֵי קֶשֶׁר מֻשְׁנֶה דְּמֵי לִקְגוּרָה בְּמַפְתֵּחַ:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah